

PLATO'S EU

Filozofsko učenje
primijenjeno na online
okruženja unutar EU

Nacrt i primjer
za PRP2 radionicu:

“Global solidarity /
Who cares about
solidarity?
contract?”

Co-funded by
the European Union

Version	Date	Comments
1	5.2.2023	<i>Prvi nacrt radionice razvijen za PRP2, ponuđen partnerstvu na reviziju.</i>
2		
3		
4		
Document title:	<i>“Global solidarity / Who cares about solidarity”</i>	
Date of issue:	5.2.2023	
Author(s):	<i>Ulrich Wollner</i>	
E-mail address:	ulrich.wollner@u mb.sk	
Contributors to document :	<i>PLATO'S EU partnership</i>	

Quality reviewer (if any)	<i>n/a</i>
Number of pages:	
Confidentiality status:	<i>For internal use of project partnership only</i>

SADRŽAJ

“GLOBALNA SOLIDARNOST / KOGA BRIGA ZA SOLIDARNOST”	5
1. UVOD U TEMU	5
2. PRESJEK LEKCIJE	5
Ishodi učenja koji će se postići kroz radionicu:	6
3. RAZRADA LEKCIJE – AKTIVNOSTI RADIONICE.....	7
3.1 Tri karakteristike solidarnosti.....	7
3.2 Taksonomija solidarnosti.....	7
3.3 Globalna solidarnost	8
3.4 Solidarnost kao posljedica otpora nepravdi.....	8
3.5 The danger of solidarity?.....	8
4. RASPRAVA.....	9
5. DODATNI IZVORI	9
6. ANNEX.....	9

0. SKICA RADIONICE

“GLOBALNA SOLIDARNOST / KOGA BRIGA ZA SOLIDARNOST”

1. UVOD U TEMU

Ova radionica će se fokusirati na pitanja političke filozofije. Konkretnije, bavit ćemo se pitanjima "Što je solidarnost?", "Može li solidarnost biti globalna?", "Ako govorimo o globalnoj solidarnosti, pod kojim bi se okolnostima ona mogla uspostaviti?", "Može li postojati specifična vrsta veze?", "Je li solidarnost određena vrsta djelovanja ili motivacijska osnova iz koje treba djelovati?", "Kakve stvari mogu biti solidarne i može li se solidarnost ostvariti ili manifestirati kroz prisilne sankcije?", "Je li solidarnost nešto što treba objasniti ili nešto što objašnjava?", "Je li solidarnost deskriptivni ili evaluacijski koncept, ili oboje?" te "Može li solidarnost biti loš koncept?"

U prvom koraku identificirat ćemo opće karakteristike zajedničke svakoj vrsti solidarnosti. Solidarnost je oblik društvenog jedinstva koji povezuje članove u prepoznatljivu solidarnu skupinu. Solidarnost posreduje između zajednice i pojedinca, spajajući elemente komunalizma i individualizma. Solidarnost je oblik kolektivne odgovornosti. U drugom koraku upoznajemo se s taksonomijom solidarnosti koja identificira tri različita oblika solidarnosti: socijalnu, građansku i političku. U trećem koraku usredotočit ćemo se na razumijevanje solidarnosti kao izraza otpora protiv nepravde ili nepravde raznih vrsta. Konačno, ova će lekcija uključivati raspravu o tome koja bi načela ispitanici smatrali neophodnima za nastanak globalne solidarnosti?

2. PRESJEK LEKCIJE

Nastavne aktivnosti u ovoj lekciji imaju za cilj pokriti osnovna pitanja političke filozofije - posebno solidarnosti. Već u naslovu nagoviješteno pitanje "Globalna solidarnost / koga briga za solidarnost?" ima za cilj navesti učenike na problematiziranje naizgled očitog. Lekcija će započeti naglašavanjem nejasnoće ideje i nepostojanja jasnog kanona teorija solidarnosti. Zatim ćemo se usredotočiti na karakteristike društvene solidarnosti, građanske solidarnosti i globalne solidarnosti. Ovi tipovi solidarnosti su povezani sa

snagom povezanosti i međusobne potpore ljudi koji su se našli u istoj situaciji. Također ćemo se usredotočiti na ideju da se solidarnost može proširiti izvan vlastitog društva na cijelo čovječanstvo (globalna solidarnost). Istraživat ćemo pitanje može li se solidarnost izraziti i u borbi protiv nepravde ili nepravde raznih vrsta. Također ćemo se zapitati može li interno solidarna grupa potisnuti individualnost svojih članova. Budući da je radionica sastavljena od niza aktivnosti, potrebno je nekoliko materijala i alata da bi se sve dovršile. Ako imate problema s osiguravanjem potrebne opreme, lako možete improvizirati (npr. koristiti prijenosno računalo umjesto pametnog telefona itd.)

Materijali za radionicu trebaju sadržavati: nekoliko listova bijelog papira (A3 ili A4), olovke, pametni telefoni, resursi o odabranim temama (vidi odjeljak 3.2. u nastavku), projektor i projekcijsko platno.

Ishodi učenja koji će se postići kroz radionicu:

- Učenici će bolje razumjeti pojam solidarnosti;
- Učenici će osvijestiti razlike između različitih oblika solidarnosti;
- Učenici će se upoznati s činjenicom da se ideja solidarnosti može proširiti i izvan granica vlastitog društva;
- Učenici će steći svijest da se solidarnost može izraziti i suprotstavljanjem nepravdi raznih vrsta;
- Učenici će postati svjesni da interno solidarna grupa može potisnuti individualnost svojih članova.

3. RAZRADA LEKCIJE – AKTIVNOSTI RADIONICE

Lekcija se sastoji od pet aktivnosti koje su međusobno povezane. Svaka od njih opisana je u posebnom pododjeljku.

3.1 Tri karakteristike solidarnosti

Prvo, solidarnost je oblik društvenog jedinstva koji povezuje članove u prepoznatljivu solidarnu skupinu. Drugo, solidarnost posreduje između zajednice i pojedinca, kombinirajući elemente komunalizma i individualizma. Solidarnost čine pojedinci, ali ona je kolektivni entitet, a ne samo zbroj svojih dijelova. Treće, solidarnost je oblik kolektivne odgovornosti.

Započet ćemo ovu aktivnost učenja dijeljenjem učenika u grupe od tri do pet učenika. Zatim ćemo ih zamoliti da pokušaju okarakterizirati solidarnost vlastitim riječima, također istražujući dostupne izvore na internetu i u dostupnim knjigama.

3.2 Taksonomija solidarnosti

Govorit ćemo o tri različita oblika solidarnosti: (1) socijalnoj, (2) građanskoj i (3) političkoj. Kod društvene solidarnosti (1) solidarnost se definira na temelju karakteristika koje članovi dijele – zajedničkog identiteta. Građanska solidarnost (2) odnosi se na odnos između političke države i njezinih građana. Politička solidarnost (3) je jedinstvo pojedinaca koji su svjesno predani suočavanju sa situacijom nepravde, ugnjetavanja, tiranije ili socijalne ugroženosti.

Na kraju ove aktivnosti, postavite učenicima sljedeća pitanja za raspravu:

1. U društvenoj solidarnosti, zajedničke karakteristike stvaraju društvene veze. Koje vrste društvenih veza poznajete?
2. Koje društvene solidarnosti pokazuju najveću koheziju?
3. U građanskoj solidarnosti proizlazi li odgovornost za zaštitu svojih sugrađana? Od čega ih je potrebno zaštititi?
4. Političku solidarnost karakterizira zajednička predanost ideji socijalne pravde. Koja obilježja trebaju ispunjavati ideje socijalne pravde?
5. Kako biste objasnili ideju - u političkoj solidarnosti moralna opredjeljenja prethode društvenim vezama?

3.3 Globalna solidarnost

Ideja solidarnosti može se proširiti i izvan granica vlastitog društva, zajednice ili skupine – u najvišoj mjeri i na cijelo čovječanstvo (globalna solidarnost).

Na početku ove aktivnosti podijelite učenike u skupine. U grupama će učenici raspravljati pod kojim bi se uvjetima ideja zajedničke, državne solidarnosti mogla proširiti na globalnu solidarnost. Koje bi koristi proizašle iz ovog proširenja? Ne bi li se time smanjili parametri zajedničke, državne solidarnosti? Oko čega bi se složili učenici svake skupine?

3.4 Solidarnost kao posljedica otpora nepravdi

Solidarnost se može razumjeti i izraziti u ideji otpora nepravdi raznih vrsta. Odnosi se na društveno-političke borbe za promjenu važnih aspekata postojećih oblika društvenog i političkog života. Bavi se nepravdama sadašnjeg poretka.

S učenicima ćemo razgovarati o sljedećim pitanjima:

1. Koje nepravde u suvremenom društvenom i političkom životu smatrate najhitnijima?
2. Koje postupke za ispravljanje nepravdi u suvremenom društvenom i političkom životu biste predložili?

3.5 The danger of solidarity?

Interno solidarna grupa može vršiti pritisak na sve svoje članove do te mjere da počinje potiskivati individualnost svojih članova.

Pitanja:

1. Koji su rizici masovnog/poreznog društva?
2. Može li interno solidarna grupa dehumanizirati autsajdere?
3. Interno solidarnu skupinu karakterizira društveni aktivizam. Što mislimo pod tim?

4. RASPRAVA

Sljedeća pitanja mogu se koristiti za proširenje tema koje su istražene tijekom radionice:

- Koji razlozi ili obveze postoje za solidarnost?
- Kakav je njihov odnos prema modernom univerzalističkom moralu?
- Kakav je odnos solidarnosti s pravdom, demokracijom, socijalnom slobodom ili institucijama socijalne države?
- Što je solidarnost u kontekstu političkih borbi i društvenih pokreta?
- U kojem smislu ti oblici solidarnosti mogu biti globalni?

5. DODATNI IZVORI

- https://files.libertyfund.org/files/869/0161_Bk.pdf
- <https://plato.stanford.edu/entries/morality-definition/>
- <https://www.verywellmind.com/what-is-morality-5076160>
- <https://www.merriam-webster.com/dictionary/morality>
- <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/morality>
- https://philosophynow.org/issues/152/The_Enigma_of_Reason_by_Hugo_Mercier_and_Dan_Sperber
- https://www.motherjones.com/files/emotional_dog_and_rational_tail.pdf

6. ANNEX